

Sygn. akt III UK 62/15

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania E. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

o emeryturę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 listopada 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie

z dnia 3 grudnia 2014 r., sygn. akt III AUa 576/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie wyrokiem z dnia 3 grudnia 2014 r. oddalił apelację wniesioną przez ubezpieczonego E. K. od wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 29 maja 2014 r., oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 30 kwietnia 2013 r., odmawiającej przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony E. K. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 3 grudnia 2014 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenia prawa procesowego, to jest art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c. oraz art. 378 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący podniósł z kolei, że „istnieje konieczność rozpatrzenia przez (...) sąd naruszenia przepisów prawa procesowego, zwłaszcza art. 233 § 1 w zw. z art. 391 oraz art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c., polegającym na przejęciu przez sąd drugiej instancji za własne ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji bez jakichkolwiek merytorycznych rozważań w tej kwestii, w sytuacji gdy zarzuty apelacji obejmowały przede wszystkim sprzeczność ustaleń sądu pierwszej instancji ze zgromadzonym materiałem dowodowym, co skutkowało tym, że zarzuty apelacyjne w ten sposób nie zostały rozpoznane”. Zdaniem skarżącego, prawidłowa analiza materiału zgromadzonego w sprawie powinna doprowadzić Sąd drugiej instancji do dokładnie odmiennych ustaleń niż te, które poczynił Sąd pierwszej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne (konstrukcyjne) skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw zaskarżenia) winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa,

nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Od początku wprowadzenia do Kodeksu postępowania cywilnego środka odwoławczego, jakim jest kasacja, Sąd Najwyższy wyjaśnia, że jako sąd kasacyjny nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, a skarga kasacyjna (podobnie, jak uprzednio kasacja) nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący, nawiązując do publicznoprawnej funkcji skargi, powinien więc szczegółowo uzasadnić, dlaczego jego skarga zasługuje na przyjęcie. Uzasadnienie to powinno również wyjaśniać, na której z wymienionych wcześniej przesłanek przedsądu wniosek został oparty.

Oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek w oczywisty sposób nie spełnia określonych wyżej warunków przede wszystkim z tej przyczyny, że skarżący nie podaje, choć jest to jego obowiązkiem, która z przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. miałyby przemawiać za przyjęciem skargi do rozpoznania. Również uzasadnienie wniosku w ogóle nie nawiązuje do regulacji zawartych w tym przepisie. Dlatego też analiza ocenianego wniosku nie pozwala nawet domyślić się, która z enumeratywnie wymienionych przesłanek przedsądu miałyby wskazywać na potrzebę poddania skargi kasacyjnej merytorycznej ocenie Sądu Najwyższego. Uwzględniając tę argumentację, Sąd Najwyższy jest zdania, iż taki sposób sformułowania wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uniemożliwia jej przyjęcie.

Należy także dodać, że jeśli chodzi o podstawy skargi kasacyjnej i ich uzasadnienie, to Sąd Najwyższy przystępuje do ich oceny już po przyjęciu skargi, na etapie jej merytorycznego rozpoznania. Konieczne jest więc, aby oba te elementy funkcjonowały niezależnie od siebie i odrębnie. Z tej przyczyny, jedynie na marginesie wcześniejszych rozważań, Sąd Najwyższy uważa za stosowane podkreślić, że skarżący, zarówno w podstawach zaskarżenia, jak i we wniosku o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania w istocie podejmuje próbę podważenia poczynionych przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych oraz dokonanej przez ten Sąd oceny dowodów. Wskazuje na to zresztą powołanie

art. 233 § 1 k.p.c. Tymczasem, podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), co oznacza, że w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania Sąd Najwyższy nie mógłby uwzględnić zarzutów w tym przedmiocie, będąc związanym ustaleniami faktycznymi dokonanyymi przez Sąd Apelacyjny (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Kierując się przedstawionymi motywami oraz opierając się na treści art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.